

“Pharmacy In The Future”

Uluslararası Eczacılık Örgütü (FIP) geçmiş dönem II. Başkanı ve A. B. D. Philadelphia Eczacılık Fakültesi Dekanı Dr. Albert Wertheimer Denizli Eczacı Odası'nın konuğu olarak Pamukkale'de Denizli Eczacı Odası tarafından düzenlenen toplantıda “Geleceğin Eczaneleri ve Eczacılık Hizmetlerini” anlattı.

Haziran ayının sonunda Pamukkale Colossae Otel'de Denizli Eczacı Odası tarafından düzenlenen toplantıya konuk konuşmacı olarak katılan Prof. Dr. Albert Wertheimer “Pharmacy In The Future” başlıklı konuşmasında ilk önce A. B. D.'nde ki bugünkü durumu özetledi. Yaklaşık 60.000 eczanenin olduğu A. B. D.'de eczacılık eğitiminin ilk iki yılı fizik, kimya, biyoloji, tarih, edebiyat ve genel kültür derslerini içermek üzere altı yıl sürdüğünü, ikinci yıldan sonra ise serbest eczacılık, klinik

eczacılık, endüstriyel eczacılık gibi tercih edilen bölüme yönelik derslerin yer aldığı dört yıllık bir dönem olduğunu anlatan Prof. Dr. Wertheimer endüstriyel eczacı ünvanı alabilmek için ayrıca yüksek lisans yapılması gerektiğini belirtti.

A.B.D.'ndeki serbest eczacılık hizmetleri ile Türkiye'de ki hizmet sunumu açısından iki temel farkın olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Albert Wertheimer bu iki farkı; eczane açık olduğu her saatte eczacının eczanede bulunmak zorunluluğu;

Prof. Dr. Wertheimer'e konuşmasının sonunda Denizli Eczacı Odası tarafından plaket verildi.

bir başka kişiye sorumluluğu bırakmaması ve serbest piyasa ekonomisi çerçevesinde eczacının rekabet koşulları nedeniyle ilacı istediği fiyattan satabilmesi olarak tanımladı.

Yapısal olarak, **A. B. D.**'nde **O. T. C** diye gruplanan **reçetesiz ilaçlar** ve **reçeteli ilaçların**, büyük hipermarketlerde olan eczanelerin, ve içinde **dörtbine** yaklaşan sayılarda eczane bulunan şirketleri ile "**Amerikan Rüyası**"nın Türkiye'deki eczacıların "**korkulu rüyası**" olduğunu söyleyen Dekan **Prof. Dr. Wertheimer**; **A. B. D.**'ndeki toplam eczane sayısının % **10-15**'inin **market eczanesi** olduğunu da sözlerine ekledi.

Geleceğin eczacılığını anlattığı konuşmasının ikinci bölümünde **Prof. Dr. Albert Wertheimer**; ilaç bilgilerine internet ile ulaşılacağını, elektronik posta ile verilen ilaç siparişlerini robotların hazırlayarak, posta ile gönderileceğini, ilaç siparişlerini hazırlayan robotların günde sekiz-onbin reçete hazırlama kapasitesi olacağını, hastaların sağlık ve sigorta ile bilgileri taşıyan akıllı elektronik karttan ekrana yansıyan bilgiler ile hekimin ilaç yazacağını ve bu bağlamda ilacın bittiği ve hastanın ilacını yenilemesinin gecikmesi durumunda hastanın uyarılacağı modelin yaygınlaşacağını

öne sürerken bu iddiasına bugün örnekleri görülen bazı (internet) elektronik ilaç satışlarını anlatarak destekledi.

Şu an için ütopya gibi gelse de gelecekte **görüntülü elektronik iletişim** (E-mail) aracılığı ile hastanın elindeki yanığı ya doktor ya da eczacıya iletip, ilacını öğrenebileceğini, bunun da dağ başında piknik yaparken hekimin yanında olamayacağı yerler açısından çok önemli olduğunu da öne süren **Prof. Dr. Wertheimer**'in son ütopyası çok acımasızdı;

Gelecekte kola makinaları gibi para atıp, ilaç alınabilecek makinalar olacaktır.

Prof. Dr. Albert Wertheimer'in geleceğin eczacılığı ile ilgili ütopyaları moralinizi bozmasın. İlaç makinalarına da ilacı yerleştirmek için ilaçtan alan kişiler gerekebilir.(!)

1991 yılından...

İstanbul'da yapılan 4. Türkiye Eczacılık Kongresi'nde Prof. Dr. Ünsal Oskay, Tiyatro Sanatçısı Ahmet Levendoğlu, Dr. Yankı Yazgan, Prof. Dr. Türkan Saylan ve Ecz. Levent Kamacık'ın konuşmacıları arasında olduğu Yeni Bir Çağa Doğru Meslekler konulu panelde de dokuz yıl önceden Prof. Dr. Wertheimer'in anlattıklarına benzer görüşler dile getirilmiş.

Prof. Dr. Oskay: .....şunu söylemek istiyorum, ürünün nihai safhasında, yani müşteriye sunulduğu yerdeki biçimiyle, rolleriyle eczacılık olacaktır, avukatlık olacaktır. Vs.... bütün bunlar bürokratik kuruluşlar tarafından yüklenilecektir ve sonuçta eczacılıkta kalmak isteyen için yapılabilecek tavsiye herhalde fizik çok öne geçecektir. Eli yüzü düzgün olmak, satış yeteneği olmak filan. O bakımdan eczacılık bilgisinden çok güzellik yarışmalarındaki 85-86-87 filan gibi görüşler gelecektir gündeme.

- Buna eczacılığın şansı diyebilir miyiz? (Gülüşmeler)

- E... herhalde.

Ecz. **Kamacık:**....Ve teknoloji transferiyle hizmet yoğunlaşmasında eczanelerde bilgisayarlar kullanılacak. Ancak bu bilgisayarlar sanıyorum o muhasebe bilgisayarları gibi olmayacak. Sayın hocamın dediği gibi Amerika'da bazı hastanelerde uygulanmaya başlayan, işte reçeteyi bilgisayara veriyor hasta direkt, hekim reçeteyi çünkü bilgisayarla yazıyor. Aynı dilde bir bilgisayardan da ilacı alıyor hasta. Peki orda eczacı ne yapacak? İşte eli ısı pozisyonunda belki bir takım komutlara yada geçmiş olsun temennilerinde olabilecek bunları çok göz ardı etmemek lazım. O dönemler belki bizim için çok zor olmayacak. Yani şu anda bizler için çok zor olmayacak. Çünkü bizim o yıllarda eliyüzü düzgün kalma gibi bir şansımız kalmayacak.

toplantı

Fusun Özlen*

Hasta hakları siyasete emanet!

“Çözüm akılcı ilaç uygulamasında”

*İzmir Ticaret Odası'nın düzenlediği
“Hasta Hakları Açısından Devletin İlaç ve
Tedavi Politikaları” konulu panel, İzmir’de gerçekleşti.*

İzmir Ticaret Odası Meclis Salonu'nda yapılan panel, **Oda Başkanı Ekrem Demirtaş**'ın konuşmasıyla açıldı. **Demirtaş**, Türkiye'nin sağlık konusundaki gerçeklerini dile getirerek başladığı konuşmasında, dünyada hasta haklarının nasıl tanımlandığına yer verdi.

Açılış konuşmasını Ekrem Demirtaş yaptı.

Böylesine önemli bir konunun tartışılması için düzenlenmiş olan panelin konuşmacıları da, sağlık sektörünün önemli kesimlerinin temsilcilerinden oluşuyordu. Panelin yönetimini ise **Prof. Dr. Metin Tanker** üstlenmişti. Panelin ilk konuşmacısı **Türk Tabipleri Birliği Başkanı Dr. Fusun Sayek**, sağlığın tanımını yaparak başladı konuşmasına:

“Sağlık, bedensel, ruhsal, sosyal ve politik iyi olma hali diye tanımlanıyor. Sağlıkla ilgili temel hakların başında ise sağlık hizmetlerine ulaşma hakkı vardır. hasta hakları açısından olmazsa olmaz ön koşullar, sağlık hizmetlerinin nitelikli, eşit ve ulaşılabilir

olmasıdır.” Konuşmasının bu bölümünde **Fusun Sayek** ülkemizin içinde bulunduğu olumsuzluklara da değindi.

Dr. Sayek, ülkemizde hasta haklarını olumsuz etkileyen etmenlerle ilgili olarak da, kurumlar arasındaki iletişim bozukluklarından söz etti: “**Tüm haklar ve koşullar yasalarla belirleniyor. Ancak yasalar garanti değil. Temel kurum devlet. Devletin ulaşamadığı noktalara, diğer kurumlarla ortaklaşarak ulaşılabilir. Bütçe Uygulama Talimatlarının sağlıksız olduğunu defalarca Maliye Bakanlığı'na iletmış bulunuyoruz. İlaç geri ödeme sistemleri için önerdiğimiz planları devlet uygula-**

* Güncel Eczacılık

mak zorundadır.” Önlenmesi gereken savurganlıkta, tüm kesimlerin payı olduğuna işaret eden **Sayek**, ilaç harcamalarının hasta hakları açısından fazla olmadığını, başka şeylere kaynak bulan devletin, sağlığa kaynak ayırmamasının kabul edilemeyeceğini söyledi.

Panelin ikinci konuşmacısı, **Türkiye İlaç Sanayicileri Derneği Başkanı Cengiz Celayir** de konuşmasına, ilacın gereksinim duyulduğu an ulaşılabilir olması gerektiğini söyleyerek başladı. İlacın kaliteli, güvenli ve etkili olmasının ise devletin sorumluluğu olduğunu belirten **Celayir**, çözümün akılcı ilaç uygulamalarında yattığını ifade etti. Dünyadan örneklerle Türkiye'nin durumunu karşılaştıran **Celayir**, Ar-Ge yapan global firmaların ön sıralarda yer aldığına değindi. Sağlık Bakanlığı' nı pahalı ilacı ve ithalatı özendirmekle suçlayan **Celayir**, ilaç fiyatlarının da maliyet dikkate alınmadan saptandığını söyledi. **Celayir**, araştırma yapan üreticilerden çok, pazarlama örgütü olan yabancı kuruluşların Türkiye ilaç pazarında büyük paya sahip olmasını da eleştirdi. İddia edilenin aksine, Türkiye' deki ilaç sayısının Avrupa Birliği ülkelerine göre çok az olduğunu belirten **Celayir**, bir başka olumsuzluk olarak

İzmir Ticaret Odası'nın düzenlediği Panel'i Prof. Dr. Metin Tanker yönetti

da KDV oranının sürekli yükseldiğine işaret etti. **Cengiz Celayir**, ulusal ilaç politikalarının oluşturulmasının kaçınılmaz olduğunu vurgulayarak bu konuda çalışmalara başladıklarını ifade etti.

Sözlerine, “Devletin ilaç ve tedavi politikası var mı ki?” sorusuyla başlayan **İzmir Eczacı Odası Başkanı Ecz. Levent Kamacık**, panelin üçüncü konuşmacısıydı. Bir politika oluşturmanın koşullarından biri istikrar ise, son 8 yılda 10 sağlık bakanının değiştiği Türkiye'de istikrardan söz etmenin mümkün olmadığına işaret eden **Kamacık**, Sağlık Bakanlığı'nın ve sosyal güvenlik kurumlarının yanlış uygulamalarından örnekler verdi. Muvazaalı eczaneler, ilaç firmalarının hekimlere yönelik promosyon kampanyaları, S. S. K. ve Bağ-Kur ilaç ödemelerindeki dengesizlik ve israf gibi konular bu örnekler

arasındaydı. Devletin “ödemem” diyerek tasarruf yapamayacağına değinen **Kamacık**, “Vitamini ödemeyen devlet en fazla yatan hastada vurgunla karşı karşıya” dedi. **Levent Kamacık**, Sağlık Bakanlığı'nın TTB, TEB ve Maliye Bakanlığı ile birlikte çalışması gerektiğini vurguladı.

Görevine yeni başlamış olan **Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürü Doç. Dr. Orhan Canbolat**'ın konuşması dikkatle izlendi. Akademik kökenli yeni genel müdürün ileriye dönük umut verici sözlerinin genel karamsar havayı biraz olsun dağıttığı gözlemlendi. Konuşmasına ilacın tanımını yaparak başlayan **Canbolat**, sanayinin en büyük sorununun fiyat belirlemesi olduğunu söyledi. Bu konudaki görüşünü açıklarken de, “İlaç fiyatlarını belirleme sürecine,

ilgili tüm kesimlerden temsilciler katılmalıdır.” dedi. **Canbolat**, “ilaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü’nün de kendi yapısını değiştirmek ve iyileştirmek durumundayız” diyerek, bağımsız ve politikadan uzak bir kurum haline gelmeyi hedeflediğini iddia etti. Muvazaalı eczaneler konusunda TEB’in de sorumluluk taşıdığına işaret eden **Canbolat**, “TEB ve TTB’nin en büyük sorumluluğu akılcı ilaç kullanımını” dedi.

Panelin son konuşmacısı olan **Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Tedavi Dairesi Başkanı Abdurrahman Vargün**, pek çok hayati sorunun kaynaklandığı kurumun temsilcisi olarak konuşma yapmak yerine daha çok yanıt vermek durumunda kaldı. “**Bütçe Uygulama Talimatları belirlenirken TTB’nin de katılımı gerekir**” diyerek **Fusun Sayek**’in görüşüne katıldığını belirten

Vargün, herkesin bir şekilde sosyal güvenlik şemsiyesi altında görülmekte olduğunu vurguladı. Hekimlere yönelik promosyon kampanyalarını çok üzücü bulduğunu ifade eden **Vargün**, her kesimin akılcı ilaç kullanımını desteklemesi gerektiğini söyledi. Hasta haklarının da bir anlamda politikalarla belirlendiğine değinen **Vargün**, devletin sorumlusuna karşı elbirliği ile çalışılması önerilerine açık olduklarını belirtti.

Panelistlerin konuşmalarının ardından izleyiciler de görüşlerini belirttiler. Elli yıllık bir eczacı, hasta hakları için öncelikle koruyucu hekimliğin gelişmesi gerektiğini, hijyen ve sağlıklı beslenmenin şart oldu-

ğunu söyledi. Bir başka eczacı da **Vargün**’e, biyoesdeğerlilik konusunda danışmanlık için konunun uzmanı olan akademisyenleri seçmelerini önerdi.

Tekrar söz alan **Fusun Sayek**, sorunların çözümü sürecine kurumsal katılımın gerekli olduğunu ve TTB’nin katkılarının yeterince alınmadığını belirterek, ulusal ilaç politikası saptama çalışmalarının başlamış olduğunu duymaktan mutlu olduğunu ifade etti.

Panelin ortak mesajının “**akılcı ilaç kullanımının desteklenmesi**” olduğu söylenebilir. **Ancak daha da açık bir biçimde ortaya çıkan kurumlar arası işbirliğinin eksikliği. Sağlık sektörünün, hiçbir ayağını devre dışı bırakarak yürüyemeyeceği, bu panelde de çok net bir şekilde görülmüş oldu.**

